

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D. a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **P. N. I.**
státní příslušnost Nigerijské federativní republiky

zastoupeného Mgr. Tomášem Verčimákem, advokátem
sídlem 28. října 1001/3, Praha 1

proti
žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2021, č. j. MV-93033-5/SO-2021

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2021 č. j. MV-93033-5/SO-2021 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 13 200 Kč, a to k rukám zástupce žalobce do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce navrhl zrušit rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 4. 8. 2021 č. j. MV-93033-5/SO-2021 (dále též „napadené rozhodnutí“). Žalobce 16. 2. 2021 podal žádost o dlouhodobé vízum za účelem studia. Ministerstvo vnitra (správní orgán I. stupně) rozhodlo o neudělení dlouhodobého víza a informaci o důvodech neudělení víza ze dne 22. 4. 2021 č. j. OAM-2817-8/DV-2021 (dále jako „prvostupňové rozhodnutí“) zaslalo prostřednictvím poskytovatele zásilkové služby DHL k rukám žalobce. Důvod pro neudělení dlouhodobého víza shledalo v § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Podle ministerstva žalobcem deklarovaný účel absolvování magisterského programu (na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity) je nepřesvědčivý a podání žádosti o udělení víza považuje za ryze formální záminku pro získání dlouhodobého pobytového oprávnění na území České republiky či schengenského prostoru. Ministerstvo vnitra v prvostupňovém rozhodnutí uvedlo, že se mu nepodařilo ověřit údaje uvedené v žádosti o dlouhodobé vízum týkající se žalobcem deklarovaného účelu pobytu na území České republiky. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí podle § 180e zákona o pobytu cizinců opravný prostředek – žádost o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza (dále jen „žádost“). Žalovaný žádost žalobce věcně neposuzoval a dne 4. 8. 2021 vydal napadené rozhodnutí, kterým žádost jako opožděnou zamítl. Podle žalovaného bylo prvostupňové rozhodnutí žalobci doručeno 6. 5. 2021 a žádost doručil 24. 5. 2021, tedy po uplynutí patnáctidenní lhůty podle § 180e odst. 2 zákona o pobytu cizinců.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě za prvé namítl, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, jelikož žalovaný v napadeném rozhodnutí zamlčel podání žalobce z 2. 6. 2021, v němž žalobce popřel, že by převzal prvostupňové rozhodnutí už 6. 5. 2021, a k němuž žalobce připojil důkazy k prokázání svého tvrzení, že prvostupňové rozhodnutí převzal až 7. 5. 2021. Za druhé, žalobce poukázal na procesní vady, které mohly mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí – žalobce nebyl s verzí žalovaného o údajném žalobcově potvrzení převzetí prvostupňového rozhodnutí náležitě konfrontován před vydáním napadeného rozhodnutí a nebyl mu dán prostor, aby se k tomu podkladu mohl vyjádřit. Za třetí, žalobce namítl nesprávné právní posouzení – povinnost prokázat rozhodný den doručení stíhá správní orgán a v případě absence řádného dokladu je nutno postupovat podle pravidla *in dubio pro libertate*, protože by nic nebránilo žalovanému v meritorním přezkumu prvostupňového rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného

3. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout, neboť součástí spisového materiálu bylo sdělení Velvyslanectví České republiky v Abuji (dále jen „zastupitelský úřad“), podle kterého bylo prvostupňové rozhodnutí doručeno žalobci 6. 5. 2021. Jako důkaz byla přiložena kopie první strany prvostupňového rozhodnutí, na které je žalobcem uvedeno datum převzetí prvostupňového rozhodnutí dne 6. 5. 2021, což žalobce stvrdil svým podpisem. Patnáctidenní lhůta k podání žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza podle § 180e odst. 2 zákona o pobytu cizinců skončila 21. 5. 2021, avšak žalobce žádost

podal až 24. 5. 2021, tedy opožděně. Žalobce v žádosti podané 24. 5. 2021 neuvedl žádné skutečnosti, kterými by zpochybnil doručení prvostupňového rozhodnutí 6. 5. 2021, ani neuvedl jediný důvod pro podání opožděné žádosti.

4. Co se týká písemnosti žalobce z 2. 6. 2021 a k ní přiloženým dokumentů, z nich vyplývá, že zastupitelský úřad zaslal žalobci dne 29. 4. 2021 písemnost, nicméně nelze z toho prokazatelně dovodit, že se jednalo o prvostupňové rozhodnutí. Pokud žalobce chtěl zpochybnit pravost podpisu na prvostupňovém rozhodnutí doloženém zastupitelským úřadem, bylo jeho povinností předložit taková skutková tvrzení, která by vytvářela věrohodnou skutkovou verzi reality, že prvostupňové rozhodnutí nebylo žalobci doručeno 6. 5. 2021. Žalobce ničím nepodložil skutečnost, že podpis na prvostupňovém rozhodnutí není jeho, tudíž že prvostupňové rozhodnutí 6. 5. 2021 nepřevzal. Žalovaný dospěl k závěru o opožděnosti žádosti, který odůvodnil a při určení data doručení prvostupňového rozhodnutí vycházel ze sdělení a podkladu zastupitelského úřadu. Tento byl žalobci zjevně znám, neboť na něj 2. 6. 2021 reagoval. Pakliže žalovaný akceptoval doklad o doručení ve spisu známý žalobci, shledal nadbytečným vyjádřit se k tvrzení žalobce, že prvostupňové rozhodnutí bylo doručeno žalobci později. „*Otázka doručení není věcí dokazování*“, nebylo tedy dostačující, že žalobce naznačil alternativní realitu doručování, pokud ani tvrzením nezpochybnil doklad, o který svá skutková zjištění opíraly správní orgány.

IV. Replika žalobce

5. Žalobce v replice uvedl, že poskytl dostatečné, věrohodné a logické vysvětlení ve smyslu judikatury a toto vysvětlení je navíc podepřeno důkazy, které jednoznačně potvrzují skutkový závěr, že prvostupňové rozhodnutí bylo žalobci doručeno až 7. 5. 2022 toliko prostřednictvím služby DHL. Žalobce odmítá, že by den předtím (6. 5. 2021) osobně přebíral prvostupňové rozhodnutí na zastupitelském úřadu. Naopak vysvětlení, že by něco měl osobně přebírat 6. 5. 2021 a něco jiného mu mělo být doručeno prostřednictvím služby DHL následujícího dne, nemá žádnou logiku. Podle zákona o pobytu cizinců se žadateli o dlouhodobé vízum nedoručuje nic dalšího než právě rozhodnutí o žádosti, a to bylo v zásilce. Proto není potřeba, aby žalobce prokazoval, co bylo obsahem zásilky ze strany správního orgánu I. stupně prostřednictvím služby DHL. Navíc pokud taková informace o doručování prostřednictvím DHL chybí ve správním spisu, pak tato skutečnost musí jít k tíži správního orgánu.

V. Posouzení věci krajským soudem

6. Žaloba je důvodná.
7. Pokud jde o její přípustnost, soud odkazuje na závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem např. v rozsudku ze dne 9. 10. 2019 č. j. 5 Azs 283/2018 - 28, z nichž vyplývá jednak to, že rozhodnutí správního orgánu o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza je rozhodnutím o veřejném subjektivním právu cizince, tj. rozhodnutím ve smyslu § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), jakož i to, že vyloučení soudního přezkumu takového rozhodnutí se neslučuje s čl. 32 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009, vízového kodexu ve spojení s čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie. Soud proto žalobu neodmítl pro nepřípustnost a projednal ji věcně.

8. Podstatou sporu je otázka, kdy bylo doručeno prvostupňové rozhodnutí žalobci. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel z toho, že žalobce si prvostupňové rozhodnutí převzal 6. 5. 2021, v důsledku čehož patnáctidenní lhůta k podání žádosti uplynula 21. 5. 2021, proto žádost podanou 24. 5. 2021 zamítl jako opožděnou (na tomto závěru žalovaný setrval i v řízení před soudem). Žalobce naproti tomu tvrdí, že mu bylo prvostupňové rozhodnutí doručeno službou DHL až 7. 5. 2021, v důsledku čehož patnáctidenní lhůta k podání žádosti uplynula 24. 5. 2021 (pondělí), proto byla jeho žádost včasná.

Nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného

9. Námitka žalobce o částečné nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí je důvodná.
10. Podle § 180e odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců: „Cizinec je oprávněn požádat o nové posouzení důvodů... b) neudělení dlouhodobého víza.“. Podle § 180e odst. 2 zákona o pobytu cizinců: „Žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 podává cizinec u správního orgánu, který rozhodnutí vydal, písemně ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení sdělení o neudělení víza...“. Podle § 180e odst. 9 zákona o pobytu cizinců: „Příslušný orgán písemně informuje cizince ... o výsledku nového posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza ...“.
11. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) plyne, že nové posouzení důvodů neudělení víza podle § 180e zákona o pobytu cizinců je speciálním řádným opravným prostředkem v případě neudělení víza (srov. např. rozsudky NSS ze dne 4. 7. 2013, č. j. 1 Ans 9/2013-39, publ. pod č. 2973/2014 Sb. NSS, bod 23). Jde o individuální správní akt, který je z materiálního hlediska rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť toto nové posouzení důvodů neudělení víza může zasáhnout do veřejných subjektivních práv cizince; cizinec totiž může nabýt právo ke vstupu a pobytu na území České republiky za podmínek stanovených v zákoně o pobytu cizinců (viz např. rozsudek NSS ze dne 4. 7. 2013 č. j. 1 Ans 9/2013 - 39 či ze dne 14. 7. 2017 č. j. 5 Azs 199/2016 - 20).
12. Podle § 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců „ustanovení částí druhé a třetí správního řádu se nevztahují na řízení podle ... § 180e“. Na řízení podle § 180e zákona o pobytu cizinců se tak uplatní část čtvrtá správního řádu v souladu s § 177 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád: „V případech, kdy správní orgán provádí úkony, na které se nevztahují části druhá a třetí tohoto zákona, postupuje obdobně podle části čtvrté.“ Podle § 154 správního řádu, které je zakotveno v části čtvrté správního řádu, platí (zvýraznění doplněno): „Jestliže správní orgán vydává vyjádření, osvědčení, provádí ověření nebo činí sdělení, která se týkají dotčených osob, postupuje podle ustanovení této části, podle ustanovení části první, obdobně podle těchto ustanovení části druhé: § 10 až § 16, § 19 až § 26, § 29 až § 31, § 33 až § 35, § 37, § 40, § 62, § 63, a obdobně podle těchto ustanovení části třetí: § 134, § 137 a § 142 odst. 1 a 2; přiměřeně použije i další ustanovení tohoto zákona, pokud jsou přitom potřebná.“ Řízení o udělení víza tak musí být vedeno v souladu se základními zásadami činnosti správních orgánů obsaženými v ustanoveních § 2 – § 8 správního řádu (část první správního řádu). Je tudíž nezbytné, aby i rozhodnutí podle § 180e zákona o pobytu cizinců obsahovalo dostatečně konkrétní právní i skutkové důvody a musí být přezkoumatelné (obdobně viz např. rozsudek NSS ze dne 29. 10. 2015 č. j. 5 Azs 89/2015 - 30, ze dne 31. 10. 2013 č. j. 9 As 92/2013 - 41, Krajského soudu Hradci Králové ze dne 29. 7. 2021 č. j. 31 A 3/2020 - 88, Krajského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2021 č. j. 46 A 2/2021-54, Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 29. 6. 2021 č. j. 52 A 3/2021-43). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí může podle ustálené judikatury NSS spočívat i v

nedostatku důvodů. Je založena mj. tehdy, nezabývá-li se správní orgán některým z navržených důkazů (obdobně viz např. rozsudek NSS ze dne 9. 10. 2020 č. j. 5 As 293/2019 - 25).

13. Žalobce dne 3. 6. 2021, tedy s dostatečným předstihem před vydáním napadeného rozhodnutí (k tomu došlo 4. 8. 2021) doručil prvostupňovému orgánu podání, v němž oponoval jeho verzi, že by mu bylo prvostupňové rozhodnutí doručeno 6. 5. 2021. Žalobce ve stejném podání předložil svoji verzi o doručení prvostupňového rozhodnutí až 7. 5. 2021. Zároveň k prokázání svého tvrzení doručil tři důkazy (všechny v anglickém jazyce) označené jako obrazový záznam podacího lístku se sledovacím číslem, dodejka formou SMS a výpis sledování zásilek DHL. Navíc označil další důkaz – odkaz na webovou stránky doručovatele (DHL). Toto podání bylo žalovanému i v době vydání napadeného rozhodnutí známo (viz str. 2 napadeného rozhodnutí: „*K podání ze dne 3. 6. 2021.*“).
14. Žalovaný však v napadeném rozhodnutí nijak nezhodnotil tyto 4 důkazní návrhy žalobce. Pouze uvedl, že si žalobce prvostupňové rozhodnutí převzal již 6. 5. 2021, jak má podle žalovaného plynout ze sdělení zastupitelského úřadu a z potvrzení o převzetí signovaného a datovaného žalobcem právě dnem 6. 5. 2021. Tím však žalovaný nijak nereagoval na důkazy, které žalobce předložil k popření verze správních orgánů o doručení již 6. 5. 2021. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, z jakých důvodů žalovaný upřednostnil důkazy, které mají svědčit o doručení prvostupňového rozhodnutí žalobci 6. 5. 2021, před důkazy, které žalobce předložil k prokázání doručení až 7. 5. 2021.
15. Z uvedených důvodů je napadení rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Zároveň platí, že pokud se žalovaný důkazními návrhy nezabýval, porušil tím také svou povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, zakotvenou v § 3 správního řádu (obdobně srov. např. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 17. 6. 2020 č. j. 52 A 78/2019 - 93, bod 17).
16. Lze dodat, že stěží by mohly být důkazní návrhy žalobce zhodnoceny jako nadbytečné v tom smyslu, že fakt doručení žalobci již 6. 5. 2021 byl - s praktickou jistotou - prokázán a tvrzení žalobce o doručení až 7. 5. 2021 vyvráceno. Žalovaný vycházel z e-mailu s datem 6. 5. 2021 o tom, že si žalobce převzal originál prvostupňového rozhodnutí dne 6. 5. 2021 od služby DHL. Z e-mailu (odeslaného z adresy X, přičemž jeho pisatel je označen jako „G. I.“) ovšem neplyne, z jakých konkrétních skutečností a podkladů pisatelka vychází. Z kontextu by snad bylo možno dovodit, že jde o str. 1 prvostupňového rozhodnutí, která je v kopii či skenu obsažena ve správním spise (a žalovaný na ni odkazuje v napadeném rozhodnutí). Nicméně na této listině je ručně psané písmo téměř nečitelné (snad kromě slov „DHL“ a „6/5/2021“), nečitelný je i podpis. Z uvedené listiny není bezpečně zřejmé, kdo psal tam uvedený text rukou, kdo jej podepsal a co text přesně znamená. Nelze tak racionálně obhajitelně dovozovat, že by důkazní návrhy žalobce byly nadbytečné v tom smyslu, že je předem zřejmé, že nemohou vyvrátit verzi správních orgánů o datu doručení 6. 5. 2021.
17. Lze přiměřeně užít i občanskoprávní judikaturu, podle níž soud není povinen provést všechny navrhované důkazy, avšak rozhoduje-li v neprospěch účastníka řízení proto, že nebylo prokázáno jeho tvrzení, pak takový závěr předpokládá, že provedl navržené

důkazy. Důkaz, který účastník k prokázání svého tvrzení označil, není třeba provést zásadně jen tehdy, jestliže jeho prostřednictvím nepochybně nemohou být rozhodné skutečnosti prokázány (obdobně viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2011 sp. zn. 32 Cdo 2/2010 či nález Ústavního soudu ze dne 13. 9. 1999 sp. zn. I. ÚS 236/98). Aplikováno na souzenou věc, nelze usuzovat, že by důkazními návrhy žalobce nemohlo být prokázáno jeho tvrzení o doručení prvostupňového rozhodnutí až dne 7. 5. 2021.

18. Již výše uvedené úvahy o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí by postačovaly k jeho zrušení. Pro úplnost a v zájmu ekonomie dalšího řízení se však soud vyjádří i k další argumentaci stran v tomto sporu.

Možnost vyjádřit se k důkazům

19. Žalobce namítl, že jej žalovaný před vydáním napadeného rozhodnutí nekonfrontoval se svou verzí o údajném převzetí prvostupňového rozhodnutí a nebyl mu dán prostor, aby se k tomu podkladu mohl vyjádřit. Až po doručení napadeného rozhodnutí nahlížel do spisu a zjistil, že žalovaný dospěl k závěru o datu doručení na základě kopie či skenu, kde snad měl někdo nečitelným způsobem potvrdit převzetí prvostupňového rozhodnutí 6. 5. 2021.
20. Ustanovení § 36 odst. 3 věty první správního řádu uvádí (zvýraznění doplněno): „Nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.“ Citované ustanovení je, pravda, obsaženo v části druhé správního řádu a není vyjmenováno ve výčtu § 154 správního řádu jakožto ustanovení, podle kterého správní orgán postupuje. Nicméně podle § 154 správního řádu správní orgán „přiměřeně použije i další ustanovení tohoto zákona, pokud jsou přitom potřebná“. Podle krajského soudu je potřebné přiměřeně užít § 36 odst. 3 věty první správního řádu v tom smyslu, že žalovaný měl povinnost dát možnost žalobci vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Právo účastníka řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí Totiž představuje jedno ze základních - i ústavně zaručených - procesních práv ve správním řízení, které je současně zárukou ústavního práva podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod vyjádřit se ke všem prováděným důkazům (obdobně viz např. rozsudek NSS ze dne 13. 11. 2014 č. j. 9 As 42/2014 - 35 či ze dne 2. 6. 2022 č. j. 2 As 109/2020-21). Uvedené právo nepředpokládá jen pasivní roli správního orgánu spočívající v tom, že nebude účastníkům řízení v uplatňování tohoto práva bránit; správní orgán musí aktivně vyzvat účastníky řízení, aby se k podkladům rozhodnutí vyjádřili (viz rozsudek NSS ze dne 3. 2. 2016, č. j. 2 As 284/2015 - 41).
21. Nové posouzení důvodů neudělení víza je rozhodnutím, neboť může zasáhnout do veřejných subjektivních práv cizince; cizinec totiž může nabýt právo ke vstupu a pobytu na území České republiky za podmínek stanovených v zákoně o pobytu cizinců. To platí nejen v případě, kdy žalovaný důvody neudělení víza nově meritorně posoudí, ale i v případě, kdy k meritornímu posouzení nepřistoupí z formálních důvodů - např. z domnělé opožděnosti opravného prostředku. Smyslem je dát žadateli možnost seznámit se s obsahem správního spisu v době bezprostředně předcházející vydání rozhodnutí a skutkově a právně brojit - a na podporu tvrzení navrhopvat důkazy - proti žalovaným zamýšlenému odmítnutí nového meritorního posouzení. Nad rámec lze dodat, že žalobce

byl již v řízení podle § 180e zákona o pobytu cizinců zastoupen advokátem (pročež správní orgány mohly snadno komunikovat s advokátem).

22. Bez ohledu na (přiměřenou) aplikovatelnost § 36 odst. 3 věty první správního řádu, stejný závěr – že žalovaný měl povinnost dát možnost žalobci vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, na základě kterého odmítl se meritorně zabývat žalobcovou novou žádostí pro domnělou opožděnost žádosti – plyne i ze základních zásad činnosti správních orgánů. Podle § 4 odst. 4 správního řádu platí: „*Správní orgán možní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy*“. Přitom § 4 odst. 4 správního řádu je umístěn do části první správního řádu, podle které se v souladu s § 154 správního řádu bez jakýchkoliv pochybností postupuje.
23. Žalovaný porušil svoji povinnost dát možnost žalobci vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, na základě kterých dovedl, že žalobci bylo doručeno prvostupňové rozhodnutí již 6. 5. 2021 a nikoli až 7. 5. 2021 (a na základě nichž tak dovedl opožděnost žádosti) – konkrétně ke kopii (či skenu) str. 1 prvostupňového rozhodnutí, na níž se podle žalovaného nachází potvrzení o převzetí prvostupňového rozhodnutí žalobcem z 6. 5. 2021 podepsané samotným žalobcem. Žalovaný se brání, že ve svém závěru o opožděnosti žádosti vycházel ze sdělení a podkladu zastupitelského úřadu v podobě dokladu o doručení podepsaného žalobcem a že tento byl žalobci zjevně znám, neboť na něj 3. 6. 2021 reagoval. Tato obrana žalovaného je nedůvodná.
24. Z ničeho, co by bylo založeno ve správním spise, neplyne, že by žalobci bylo před vydáním napadeného rozhodnutí známo, že obsahem správního spisu je (kopírovaná či naskenovaná) první strana prvostupňového rozhodnutí s ročně psanými poznámkami obsahující mj. datum 6. 5. 2021 (hlavně touto listinou žalovaný argumentuje ve smyslu, že obsahuje potvrzení o převzetí prvostupňového rozhodnutí samotným žalobcem právě 6. 5. 2021).
25. Ze správního spisu lze jen dovést, že žalobce byl seznámen se stanoviskem Ministerstva vnitra z 2. 6. 2021, v němž ale nebylo uvedeno, že obsahem správního spisu je uvedená listina a že z této listiny správní orgán dovozuje, že obsahuje potvrzení o převzetí prvostupňového rozhodnutí samotným žalobcem právě 6. 5. 2021. Uvedené stanovisko Ministerstva vnitra z 2. 6. 2021 obsahuje pouze tvrzení: „*Dle sdělení Zastupitelského úřadu v ČR v Abuji byla informace žadateli doručena dne 06. 05. 2021 prostřednictvím služby DHL*“. Správní spis neobsahuje doklad o tom, že by žalobce nahlížel do spisu před vydáním napadeného rozhodnutí (takové nahlížení ostatně netvrdí ani žalovaný). Proto nelze akceptovat ani obranu žalovaného, že pokud žalobce chtěl zpochybnit pravost podpisu na prvostupňovém rozhodnutí doloženého zastupitelským úřadem, tak bylo jeho povinností předložit taková skutková tvrzení, která by vytvářela věrohodnou skutkovou verzi reality, že prvostupňové rozhodnutí žalobci doručeno 6. 5. 2021 nebylo. Vždyť žalobci nebylo známo před vydáním napadeného rozhodnutí, že správní spis obsahuje listinu, kterou si správní orgány vykládají jako podpis žalobce potvrzující údajně převzetí prvostupňového rozhodnutí žalobcem dne 6. 5. 2021. Skutečně jen pro dokreslení (jelikož soud nemá odborné znalosti v oboru písmoznalectví) lze dodat, že podpis žalobce na Záznamu z pohovoru se žadatelem o dlouhodobé vízum z 16. 1. 2021 (který je založen ve správním spise) se zvláště nápadně odlišuje od údajného podpisu žalobce na první straně

prvostupňového rozhodnutí, který je přitom podle žalovaného klíčovým důkazem o tom, že žalobce údajně převzal prvostupňové rozhodnutí již 6. 5. 2021.

26. Soud tak uzavírá, že žalovaný porušil právo žalobce vyjádřit se k podkladům napadeného rozhodnutí, což značí vadu řízení ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s.

K obraně žalovaného údajným neunesením břemene tvrzení ze strany žalobce

27. Žalovaný se ve vyjádření k žalobě bránil poukazem na judikaturu NSS týkající se doručenek v tom smyslu, že povinnost žalobce je nejprve unést břemeno tvrzení o tom, že mu prvostupňové rozhodnutí nebylo doručeno 6. 5. 2021, ale až 7. 5. 2021. Podle žalovaného žalobce nepředložil taková skutková tvrzení, která by vytvářela věrohodnou skutkovou verzi reality, že žalobci prvostupňové rozhodnutí dne 6. 5. 2021 doručeno nebylo.
28. Břemeno důkazní je spojeno s břemenem tvrzení a má význam v těch aspektech řízení před soudem či správním orgánem, ve kterých se skutkové okolnosti právně kvalifikují na základě tvrzení účastníka. Nemá však význam tehdy, kdy správní orgán či soud určité skutečnosti musí právně kvalifikovat (a tedy předtím případně i skutkově objasnit) z úřední povinnosti. Včasnost opravného prostředku ve správním řízení je jednou z nutných podmínek věcné projednatelnosti opravného prostředku. Správní orgán si tak musí vždy z úřední povinnosti učinit o splnění této podmínky úsudek a v závislosti na výsledku tohoto posouzení s opravným prostředkem naložit. To znamená, že v řízení před správním orgánem nelze striktně vzato o rozložení břemene důkazního mezi žalobce a žalovaného stran doručení prvostupňového rozhodnutí hovořit. Žalovaný posuzuje podmínky věcné projednatelnosti opravného prostředku (a v rámci toho i otázku jeho včasnosti) z úřední povinnosti; je-li v této souvislosti třeba skutkového zkoumání, tak je žalovaný povinen za tím účelem provést veškeré důkazy, jejichž provedení je k tomu potřeba, tak, aby byl řádně zjištěn skutkový stav věci (ve vztahu k posuzování včasnosti podání správní žaloby srov. rozsudky NSS ze dne 27. 4. 2006 č. j. 2 Afs 158/2005-82 nebo ze dne 16. 4. 2013 č. j. 6 As 55/2012 - 51, bod 12).
29. Navíc žalovaným odkazovaná judikatura zde není použitelná rovněž proto, že se týká výhradně doručenek a v souzené věci správní spis doručenkou neobsahuje. Vlastnoruční text s podpisem na první straně prvostupňového rozhodnutí rozhodně není doručenkou. Ostatně pro doručenky ve správním řízení (jako soukromé listiny) neplatí presumpce pravdivosti, tj. u doručenky „stačí věrohodné popření její správnosti druhým účastníkem, aby nastoupila důkazní povinnost a důkazní břemeno toho účastníka, který tvrdil skutečnosti, jež měly být takovou listinou prokázány“ (viz rozsudek č. j. 5 As 242/2016 - 27).
30. Krajský soud má za to, že i pokud by žalobce tížilo břemeno tvrzení, tak je unesl. Ještě před vydáním napadeného rozhodnutí žalobce prvostupňovému orgánu písemně tvrdil, že mu prvostupňové rozhodnutí bylo doručeno (prostřednictvím doručovatele DHL) až 7. 5. 2021, tj. nikoli 6. 5. 2021. Po nahlížení do spisu (tj. po vydání napadeného rozhodnutí) – tedy po seznámení s příslušným důkazem, z něhož žalovaný dovodil opožděnost návrhu – žalobce namítl nepravost svého údajného podpisu na 1. straně prvostupňového rozhodnutí (viz str. 4 žaloby: „Pokud je mu známo, sám přijetí prvostupňového rozhodnutí osobně nikomu vlastnoručním podpisem nesvtrzoval, a to ani na zastoupitelském úřadu v zemi původu.“).

Žalobce tak předestřel věrohodnou verzi skutkové situace, proč mu nemohlo být 6. 5. 2021 doručeno. Buď platí, že prvostupňové rozhodnutí bylo žalobci doručeno 6. 5. 2021, nebo až 7. 5. 2021. Pro dvojnásobné doručování prvostupňového rozhodnutí žalobci (a pro dvojnásobné doručení, tj. 6. i 7. 5. 2021) nic nesvědčí; ani žalovaný netvrdí, že by bylo prvostupňové rozhodnutí žalobci doručováno dvakrát (aby mohly obstát obě verze doručení vedle sebe). Verze, že žalobci byl dne 7. 5. 2021 shodou okolností doručen jiný dokument odeslaný taktéž Ministerstvem vnitra, kterou žalovaný nastínil, se (zatím) nejeví jako uvěřitelná. Naopak žalobcem předestřený sled události není *a priori* vyloučen (metodologicky obdobně, srov. např. rozsudek NSS z 20. 8. 2021 č. j. 2 As 306/2019-49, zejména bod 30). Kupříkladu nelze vyloučit, že na 1. straně prvostupňového rozhodnutí je podpis jiné osoby, že tam uvedené vlastnoruční údaje nejsou údaji o datu převzetí žalobcem, případně že je tam (pisatelem vlastnoručně) - omylem - uvedeno datum 6. 5. 2021 namísto správného 7. 5. 2021.

31. I kdyby tak byla aplikovatelná judikatura NSS (žalovaným citovaná) ohledně doručenek a pravidel o břemenu tvrzení a důkazním, pak by bylo na správních orgánech (žalovaném), aby nejprve unesly břemeno důkazní, že prvostupňové rozhodnutí bylo skutečně doručeno žalobci již 6. 5. 2021. V rámci toho by žalovaný byl povinen postupovat v souladu s § 3 správního řádu – tj. tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Pokud by i po důkladně provedeném dokazování pochybnosti přetrvávaly, měl by žalovaný podaný opravný prostředek spíše považovat za včasný a věcně se jím zabývat. „*Zamítnutí odvolání jako opožděného je výrazem toho, že se správní orgán nebude věcí samou zabývat, tj. je odmítnutím právní ochrany. Z principů právního státu potom vyplývá, že při úvaze o tom, zda ochranu poskytnout nebo odeprít, je v pochybnostech zapotřebí volit vždy variantu upřednostňující přístup k právní ochraně*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2005, čj. 3 As 33/2005-80).

VI. Závěr

32. Soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného jednak pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jednak i pro vady řízení podle § 78 odst. 1 s. ř. s. Soud rozhodoval bez jednání v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 s. ř. s. Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. soud věc zároveň vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm bude vázán právním názorem zdejšího soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
33. V dalším řízení bude žalovaný povinen náležitě zjistit den doručení prvostupňového rozhodnutí. K tomu bude muset provést a zhodnotit důkazy předkládané žalobcem k prokázání jeho verze o doručení prvostupňového rozhodnutí až dne 7. 5. 2021. Všechny tyto důkazy jsou v anglickém jazyce. Proto soud připomíná, že pokud účastník řízení předloží listinu (písemný důkaz) pouze v cizím jazyce, neznamená to, že ji správní orgán může pominout. Podle Nejvyššího správního soudu je v takovém případě na místě účastníka řízení podle § 45 odst. 2 správního řádu (zde přiměřeně aplikovatelného v souladu s § 154 správního řádu) vyzvat k odstranění tohoto nedostatku, tj. předložení úředního překladu; pokud by účastník řízení na tuto výzvu nereagoval, pak bude na místě, aby správní orgán pořídil překlad sám, přičemž náklady s tím souvisejících může uložit k úhradě účastníku řízení podle § 79 odst. 6 správního řádu (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 8. 2019, č. j. 4 Azs 286/2019 - 33, bod 21, či rozsudek Krajského soudu v Hradci

Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 17. 6. 2020 č. j. 52 A 78/2019-93). Nutno dodat, že i vlastnoruční text na naskenované či okopírované 1. straně prvostupňového rozhodnutí je patrně napsán v cizím jazyce; správní orgán tak má povinnost zjistit skutečný obsah tohoto textu a zajistit jeho překlad do českého jazyka, případně též objasnit, kdo jej psal a komu patří podpis.

VII. Náklady řízení

34. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, má tak právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení žalobce se sestávají ze soudního poplatku 3 000 Kč a z odměny a náhrady hotových výdajů zástupce žalobce podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Odměna zástupce činí [podle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu] za tři úkony (příprava a převzetí věci, sepsání žaloby a replika žalobce ve smyslu podání ve věci samé) 3 x 3 100 Kč a náhrada hotových výdajů činí (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu) 3 x 300 Kč. Celkem je tedy žalovaný povinen žalobci na nákladech řízení nahradit částku 13 200 Kč k rukám zástupce žalobce. Délku lhůty krajský soud prodloužil oproti obecné lhůtě stanovené v § 160 odst. 1 o. s. ř. na 30 dnů, protože rozsudky správních soudů nabývají právní moci již okamžikem doručení (§ 54 odst. 5 s. ř. s.) a obecná třídní lhůta se soudu jeví nepřiměřeně krátkou.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 22. 9. 2022

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu